

HAFTAYA BAKIŞ

ABD’de tarım dışı istihdam beklentilerin altında arttı.

ABD’de Ağustos ayına ilişkin tarım dışı istihdam artışı 151 bin ile beklentilerin oldukça altında kalırken, işsizlik oranı da %4,9 ile beklentilerin üzerinde gerçekleşti. Haziran ve Temmuz aylarında beklentilerin üzerinde artan tarım dışı istihdamın Ağustos ayında olumsuz gerçekleşmesi, faiz artırımı sürecindeki Fed’in elinin zayıfladığı şeklinde yorumlanıyor. Veri açıklamasının ardından gelişmekte olan ülke piyasalarında alımların hız kazandığı gözlemlendi.

Boston Fed Başkanı Eric Rosengren, geçtiğimiz hafta yaptığı konuşmada Fed’in enflasyon ve istihdam hedeflerine muhtemelen yakın zamanda ulaşacağını ve bu durumda emlak fiyatlarındaki artış başta olmak üzere bazı risklerin daha da büyümesini önlemek için faiz artırımlarının hızlı bir şekilde gerçekleştirilmesi gerektiğini ifade etti. Buna karşılık Rosengren’in 2016 yılında faiz artırımı ihtimaline yönelik bir değerlendirmede bulunmadığı dikkat çekti.

Euro Alanı’nda yoğun veri akışı...

Euro Alanı’nda Ağustos ayına ilişkin açıklanan öncü tüketici enflasyonu verisi beklentilerin altında kalsa da yıllık %0,2 düzeyinde gerçekleşerek deflasyon endişelerinin yeniden gündeme gelmesini engelledi. Üretici enflasyonu ise -%2,9 olan beklentilerin aksine yıllık bazda -%2,8 düzeyinde gerçekleşti. Bölgede tüketici güveni Ağustos ayında yatay seyrederken, daha önce Ağustos ayı için 51,8 olarak açıklanan imalat PMI verisi de 51,7’ye revize edildi.

Yurt içi ekonomik aktivitede zayıf seyrir...

Türkiye imalat sanayi satın alma yöneticisi endeksi (PMI) Temmuz ayındaki 47,6 seviyesinden Ağustos ayında 47 seviyesine gerileyerek ekonomik aktivitedeki yavaşlamanın altı aydır sürdüğüne işaret etti. Nisan 2009’dan bu yana en düşük değerini alan endeksin alt kalemleri incelendiğinde üretimin ve yeni siparişlerin gerilediği izleniyor. Buna karşılık ihracat siparişlerinde yaşanan artış, ihracatçı sektörlerin görece daha iyi durumda olduğuna işaret ediyor. Ağustos ayına ilişkin açıklanan ekonomik güven endeksi de ekonomik aktivitenin zayıf seyrini destekliyor. TÜİK’in açıkladığı veriye göre, Ağustos ayında ekonomik güven bir önceki aya oranla %24’ün üzerinde geriledi.

Dış ticaret açığı Temmuz ayında daralmaya devam etti.

Temmuz ayında dış ticaret açığı 4,79 milyar dolar ile beklentiler paralelinde açıklandı. Bu dönemde ihracat yıllık bazda %11,5 oranında gerilerken, ithalattaki düşüş %19,7 seviyesinde gerçekleşti. 2016 yılının ilk yedi ayı değerlendirildiğinde ise, dış ticaret açığının bir önceki yılın aynı dönemine göre %18,9 oranında daralarak 32,8 milyar dolar olduğu görüldü. Bu dönemde dış ticaret açığının daralmasında düşük seyreden petrol fiyatlarının yanı sıra güçlü trendini sürdüren altın ihracatı ve Avrupa Birliği ekonomisindeki görece toparlanma etkili oldu. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı’nın açıkladığı öncü dış ticaret verilerine göre ise, Temmuz’da ihracat hacminde görülen gerileme Ağustos ayında sona erdi. Söz konusu veriye göre ihracat hacmi yıllık bazda %7,6, ithalat hacmi %3,8 oranında artarken, dış ticaret açığındaki daralmanın sürdüğü görüldü ([Dış Ticaret Dengesi raporumuz](#)).

HAFTALIK VERİLER

	26.Ağu	2.Eyl	Değişim		26.Ağu	2.Eyl	Değişim
BIST-100 Endeksi	77.120	76.884	-% 0,3 ▼	EUR/USD	1,1195	1,1153	-% 0,4 ▼
2 Yıllık Gösterge Tahvil Faizi	%9,01	%9,08	7 bp ▲	USD/TL	2,9528	2,9499	-% 0,1 ▼
ABD 10 Yıllık Tahvil Faizi	%1,63	%1,60	-4 bp ▼	EUR/TL	3,3060	3,2902	-% 0,5 ▼
EMBI+ (baz puan)	339	349	10 bp ▲	Altın (USD/ons)	1.321	1.325	% 0,3 ▲
EMBI+ Türkiye (baz puan)	297	316	19 bp ▲	Petrol (USD/varil)	49,5	46,0	-% 7,1 ▼

bp: baz puan

TCMB PPK özet metnini yayımladı.

TCMB'nin 23 Ağustos'ta gerçekleştirdiği PPK toplantısına ilişkin özet metin geçtiğimiz hafta içinde yayımlandı. Faiz koridorunun üst bandında 25 baz puanlık indirim kararı alınan toplantının özet metnine göre, iktisadi faaliyetin ılımlı ve istikrarlı büyüme eğilimini koruduğu ifade edilirken, Temmuz ayı ortasında yaşanan yurt içi gelişmelerin bu eğilimde kısa vadeli bir duraklamaya neden olabileceği belirtildi. Alınan tedbirlerin piyasalar üzerindeki olumsuz etkileri sınırlamasıyla birlikte bu durumun kalıcı bir eğilime dönüşmeyeceği metinde değerlendiriliyor. Ayrıca metinde, jeopolitik faktörlerin, zayıflayan küresel büyümenin ve turizm sektöründeki zayıflamanın iktisadi faaliyet üzerindeki aşağı yönlü riskleri artırdığı belirtilirken, Rusya ile düzelen ilişkilerin dış talep kanalıyla ekonomiyi kademeli olarak destekleyeceği kaydedildi. Enflasyon görünümüne yönelik değerlendirmelerin de yer aldığı metinde, ekonomik aktivitede son dönemde gözlenen yavaşlamanın hizmet enflasyonunu sınırlama potansiyeli olduğu ve çekirdek enflasyonda kademeli düşüşün sürmesinin beklendiği ifadeleri yer aldı.

TCMB zorunlu karşılıklarda düzenlemeye gitti.

TCMB TL yükümlülükler için tutulması gereken zorunlu karşılıklara ilişkin yeni bir düzenlemeye gittiğini duyurdu. Buna göre, altın cinsinden tasarrufların ekonomiyeye kazandırılması ve rezervlerin artırılması amacıyla Rezerv Opsiyon İmkânı kapsamında zorunlu karşılığa standart altın kabulü için sağlanan %30 oranına ilave olarak %5 oranında yeni bir dilimin eklenmesi kararlaştırıldı. Bu dilime kabul edilecek altınların kaynağının bankalar tarafından yurt içi yerleşiklerden toplanacak işlenmiş veya hurda altın olma şartı getirilirken, bu dilim için rezerv opsiyon katsayısının 1 olduğu belirtildi. Bugüne kadar TL yükümlülükler için tutulması gereken zorunlu karşılıkların en fazla %60'ı dolar cinsinden, en fazla %30'u ise altın cinsinden tutulabiliyordu. TCMB verilerine göre 12 Ağustos tesis tarihi itibarıyla bankalar altın bulundurma imkânını %26,3 oranında kullanıyor. %30'luk imkanın tamamının kullanılmadığı düşünüldüğüne, ilave olarak eklenen %5'lik dilimin kısa vadede büyük bir ekti yaratması beklenmiyor. Öte yandan, önümüzdeki dönemde bankaların altın bankacılığı faaliyetlerine ağırlık vermesi beklenirken, kullanım oranının artacağı öngörülüyor.

Tüketici enflasyonu Ağustos ayında yıllık %8,05 düzeyinde...

TÜİK'in açıkladığı Ağustos ayı enflasyon verilerine göre yurt içi üretici fiyatları endeksi aylık bazda %0,08 artarken, yıllık bazda üretici enflasyonu %3,03 olarak gerçekleşti. Tüketici fiyat endeksi ise aylık bazda beklentilerin üzerinde %0,29 oranında gerilerken, yıllık enflasyon %8,05 düzeyinde gerçekleşti. TÜFE'de aylık bazda en fazla düşüş gösteren kalem %4,69 ile giyim ve ayakkabı olurken, en yüksek artış %3,44 ile alkollü içecekler ve tütün grubunda gözlemlendi ([Enflasyon Gelişmeleri raporumuz](#)).

Kredi derecelendirme kuruluşlarının değerlendirmeleri...

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch geçtiğimiz hafta Türk şirketlerine yönelik değerlendirmelerde bulundu. Buna göre Fitch, Türk şirketlerinin 2016 yılında nispeten zayıf ekonomik büyüme, yüksek enflasyon ve belirsizlikle karşı karşıya olduğunu söyledi. Bu faktörlerin şirketlerin finansal esnekliğini olumsuz etkilediğini ifade eden Fitch, şirketlerin borçluluk oranlarının 2015 yılında gerilediğini ancak finansal esneklik kabiliyetinin azalması ile bu durumun değişebileceğini ve şirketlerin mevcut kredi notları üzerinde baskı yaratabileceğini belirtti. Öte yandan, Moody's tarafından yayımlanan raporda Türkiye'deki siyasi belirsizlik ortamının ülkede faaliyet gösteren Türk olmayan şirketler üzerindeki etkisinin asgari düzeyde olmasının beklendiği ifade edildi.

SEKTÖREL GELİŞMELER

Yurt içi otomotiv pazarı daraldı.

Otomotiv Distribütörleri Derneği'nin (ODD) yayımladığı verilere göre, otomobil ve ticari araç pazarı Ağustos ayında yıllık bazda %13,3 oranında daraldı. Yaşanan darbe girişimi nedeniyle Temmuz ayında yurt içi pazar %30'un üzerinde daralırken, Ağustos ayında daralmanın bir miktar hafiflediği görüldü. Yılın ilk sekiz ayı değerlendirildiğinde de pazarda %5 oranında daralma yaşandığı görülürken, satılan toplam araç adedi 598.963 oldu. ODD 2016 yılı için yurt içi satış tahminini 950 bin – 1 milyon seviyesinde tutuyor.

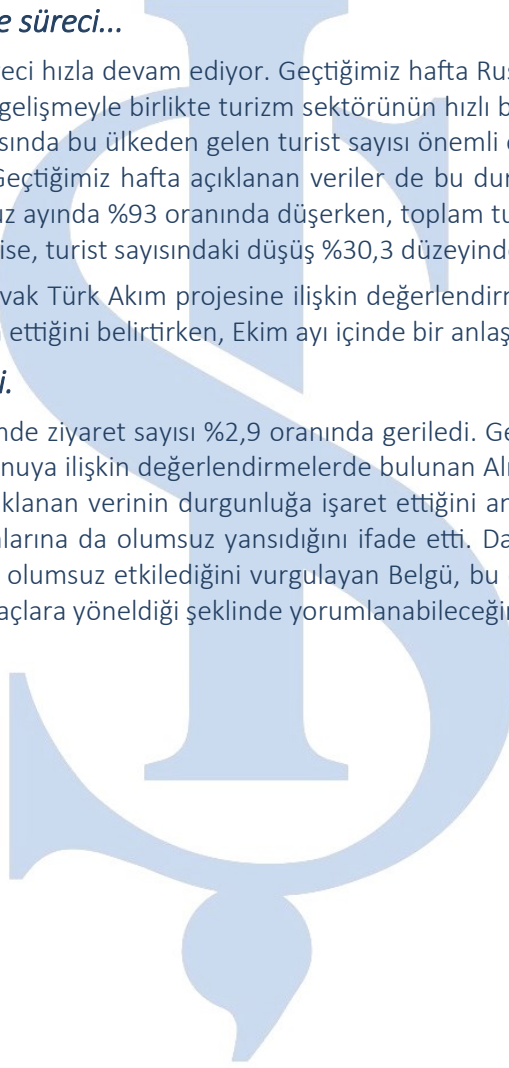
Rusya ile ilişkilerde normalleşme süreci...

Rusya ile ilişkilerde normalleşme süreci hızla devam ediyor. Geçtiğimiz hafta Rusya, Türkiye'ye charter uçuşlara yönelik yasağı kaldırdığını açıklamıştı. Bu gelişmeyle birlikte turizm sektörünün hızlı bir toparlanma dönemine girmesi bekleniyor. Rusya ile yaşanan kriz sonrasında bu ülkeden gelen turist sayısı önemli ölçüde gerilemiş, buna bağlı olarak da turizm gelirleri düşüş kaydetmişti. Geçtiğimiz hafta açıklanan veriler de bu durumu teyit ediyor. Nitekim, Türkiye'yi ziyaret eden Rus turist sayısı Temmuz ayında %93 oranında düşerken, toplam turist sayısı da %36,7 oranında geriledi. Yılın ilk yedi ayı değerlendirildiğinde ise, turist sayısındaki düşüş %30,3 düzeyinde gerçekleşti.

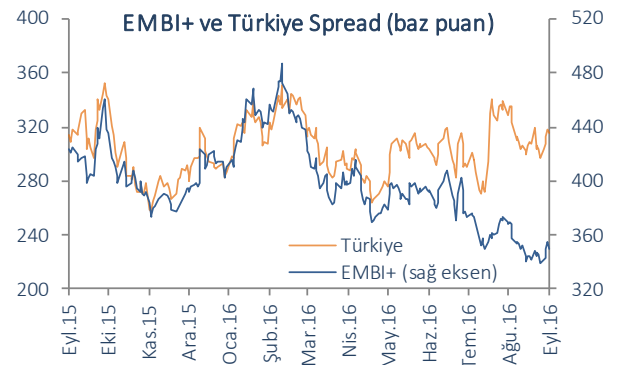
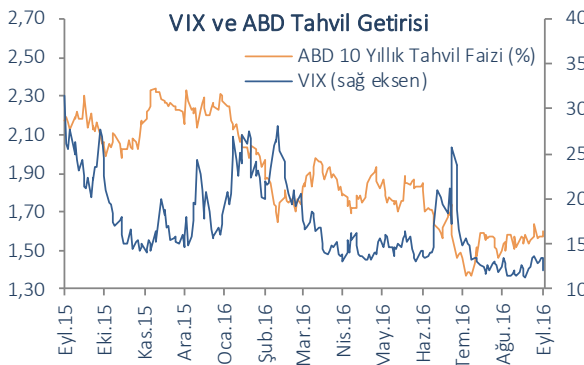
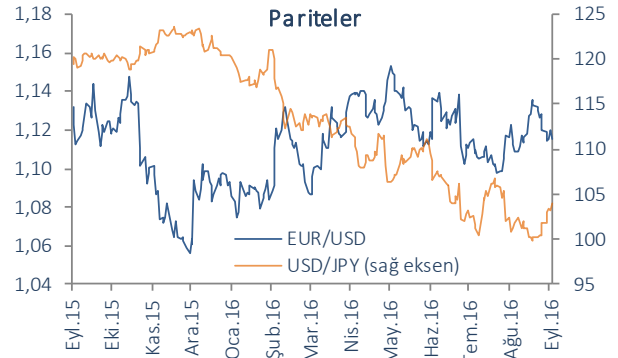
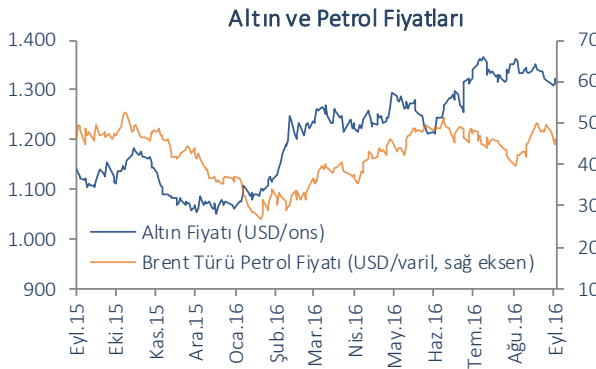
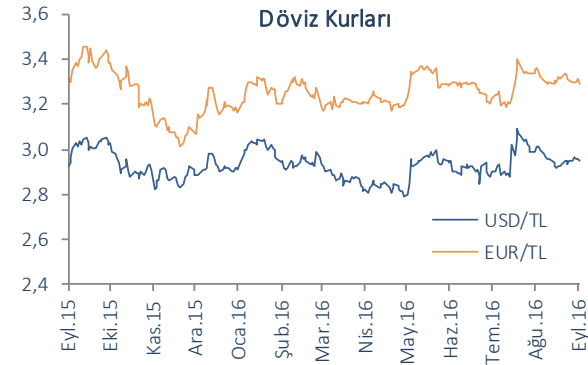
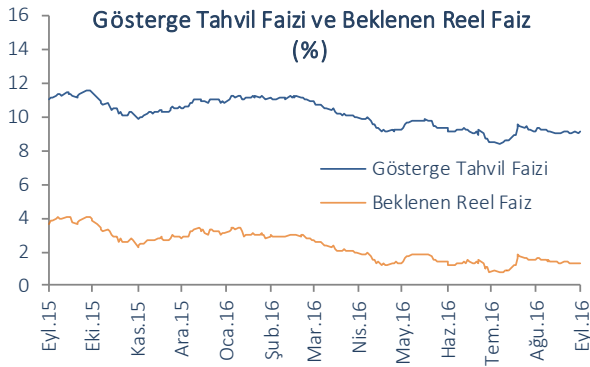
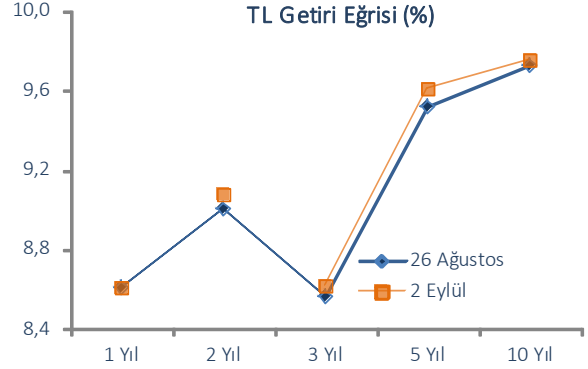
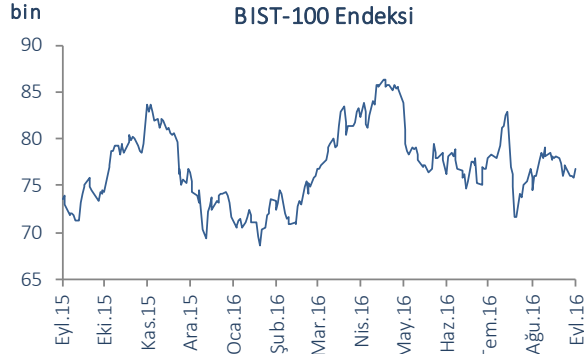
Öte yandan, Rusya Enerji Bakanı Novak Türk Akım projesine ilişkin değerlendirmelerde bulundu. Novak, projenin yol haritası üzerinde çalışmaların devam ettiğini belirtirken, Ekim ayı içinde bir anlaşmanın gerçekleştirilebileceğini ifade etti.

AVM'lerde ziyaret sayısı geriledi.

Temmuz ayında alışveriş merkezlerinde ziyaret sayısı %2,9 oranında geriledi. Gerileyen ziyaret sayısına paralel olarak da AVM'lerin ciroları %2,6 azaldı. Konuya ilişkin değerlendirmelerde bulunan Alışveriş Merkezleri ve Yatırımcıları Derneği (AYD) Başkanı Hulusi Belgü, açıklanan verinin durgunluğa işaret ettiğini ancak, bayram nedeniyle Haziran ayına kayan tüketimin Temmuz ayı rakamlarına da olumsuz yansıdığını ifade etti. Darbe girişimi nedeniyle halkın tedirgin olmasının da alışveriş alışkanlıklarını olumsuz etkilediğini vurgulayan Belgü, bu dönemde hipermarket cirolarında yaşanan artışın insanların zorunlu ihtiyaçlara yöneldiği şeklinde yorumlanabileceğini ifade etti.

PIYASALARDAKİ GELİŞMELER

HAFTALIK VERİ GÜNDEMİ

		Dönemi	Piyasa Beklentisi
5 Eylül	TÜİK Yurt İçi Üretici Fiyat Enflasyonu	Ağustos	%0,08 (G)
	TÜİK Tüketici Fiyat Enflasyonu	Ağustos	-%0,29 (G)
	Euro Alanı Perakende Satışlar Verisi	Temmuz	
6 Eylül	Euro Alanı Nihai GSYH Büyüme Verisi	2016 2. Çeyrek	%1,6
7 Eylül	Hazine İç Borç Ödemesi (580 milyon TL)		
8 Eylül	TÜİK Sanayi Üretim Endeksi	Temmuz	
	Avrupa Merkez Bankası Para Politikası Toplantısı	Eylül	
	Çin Dış Ticaret İstatistikleri	Ağustos	
9 Eylül	TÜİK GSYH Büyüme Verisi	2016 2. Çeyrek	
	TCMB Ödemeler Dengesi İstatistikleri	Temmuz	

(G) Gerçekleşme

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem - Bölüm Müdürü
izlem.erdem@isbank.com.tr

Bora Çevik - Uzman
bora.cevik@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Ahmet Aşarkaya - Uzman
ahmet.asarkaya@isbank.com.tr

H. Erhan Gül - Müdür Yrd.
erhan.gul@isbank.com.tr

Ayşe Betül Öztürk - Uzman Yrd.
betul.ozturk@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya - Uzman
dilek.kaya@isbank.com.tr

Tüm yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.